

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Karel Hlaváček
Václav Štěrba

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

OBSAH:

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
SDĚLENÍ KOMISE K ZÁPADNÍMU BALKÁNU	3
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	5
BARCELONSKÝ PROCES: UNIE PRO STŘEDOMOŘÍ	5
KLIMATICKÁ ZMĚNA A MEZINÁRODNÍ BEZPEČNOST	6
USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU K IRÁKU	7
KODEX CHOVÁNÍ EU PRO VÝVOZ ZBRANÍ	8
EVROPSKÁ POLITIKA SOUSEDSTVÍ: UKRAJINA	10
EU A RUSKO	11
DOKUMENTY SZBP EU	12

Kontakt: Karel Hlaváček, tel. 2237, e-mail: hlavacekk@psp.czVáclav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.czŠtěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

SDĚLENÍ KOMISE K ZÁPADNÍMU BALKÁNU

Pozadí

Komise předkládá každý rok na podzim hodnotící zprávy k rozšíření EU, v nichž posuzuje reformní proces států usilujících o členství v EU. Poslední zpráva byla publikována v listopadu 2007 a nesla se ve velmi kritickém duchu vůči prakticky všem těmto státům.¹ Nyní v souvislosti s dynamickým politickým vývojem v oblasti západního Balkánu (vyhlášení kosovské nezávislosti) vydala Komise sdělení², jež obsahuje určitou revizi tvrdého postoje vůči balkánským zemím. Zdůrazňuje, že rok 2008 může být pro západní Balkán rokem „rozhodujícím“ z hlediska cesty do EU. Sdělení rovněž oznamuje přijetí nových iniciativ, jak tyto země přiblížit EU. Smyslem těchto opatření je zejména stabilizace regionu.

Hodnotící zpráva

Komise oceňuje pokrok dosažený v přístupových rozhovorech s Chorvatskem. Dosud při nich bylo otevřeno 16 kapitol unijního acquis a dvě kapitoly předběžně uzavřeny. Chorvatsko by mělo dále zdokonalit boj s korupcí, soudní a administrativní reformy, práva menšin, vydávání uprchlíků a restrukturalizaci loďařského průmyslu. Předseda Komise Barosso dokonce 13. března 2008 prohlásil, že Chorvatsko pravděpodobně bude schopno zakončit přístupové rozhovory do skončení mandátu Komise (listopad 2009), což je považováno za významný pozitivní posun.

Bývalá jugoslávská republika Makedonie (FYROM) zatím čeká na zahájení přístupových rozhovorů. Komise sice opětovně konstatuje dlouhodobé zpomalování reform, na druhé straně však poukazuje na jejich nedávné oživení a v případě dobrých výsledků hovoří o možnosti zahájení přístupových rozhovorů, jež by mohla doporučit již na základě podzimní hodnotící zprávy.

Albánie podle Komise zdárně pokračuje v reformním procesu. Centrální zde zůstává posílení vlády zákona, boj s korupcí a organizovaným zločinem, stejně jako volební reforma.

Černá Hora rovněž úspěšně postupuje vpřed, zejména v oblasti institucionálních a právních kapacit. Problémem zůstává implementace právního rámce, narušovaná opět korupcí a organizovaným zločinem.

¹ Bližší informace k této zprávě viz. Přehled SZBP říjen 2007.

² Dokument k dispozici [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, e-mail: hlavacekk@psp.cz
 Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz
 Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Bosna a Hercegovina je také Komisí hodnocena kladně. Oceněna je především zlepšená spolupráce s ICTY, která dosáhla uspokojivé úrovně. Problémem i nadále zůstává reforma policie. Komise vyslovila naději, že již brzy bude možné podepsat s Bosnou a Hercegovinou stabilizační a asociační dohodu.

Srbsko je Komisí vyzýváno především k urovnání sousedských vztahů a znovuupevnění své proevropské pozice. Komise pak zároveň ujišťuje o možnosti urychlit srbskou cestu do EU a podepsat stabilizační a asociační dohodu jakmile budou podniknuty nutné kroky.

Kosovo je ve sdělení, jež se v tomto ohledu přesně drží závěrů Rady, znovu ujištěno o své „jasné a zřetelné evropské budoucnosti“.

Nové iniciativy Komise na západním Balkáně

Nejvýznamnější iniciativy představila Komise v oblasti mezilidských kontaktů, konkrétně zejména:

- Urychlení cesty k bezvízové politice. Komise vytvoří „cestovní mapy“, které stanoví nutné reformní kroky relevantních zemí k dosažení tohoto cíle. Současně poskytne technickou a finanční pomoc k jejich dosažení
- Zvýšení počtu stipendií pro studenty ze západního Balkánu v EU. Již v současnosti taková stipendia existují v rámci programu Erasmus Mundus, Komise nyní v souladu s Radou plánuje zdvojnásobení prostředků vynaložených tímto směrem.
- Posílení spolupráce v oblasti participace v unijních programech (např. 7. Rámcový program pro vědu a výzkum) či aktivity v oblasti vědy a výzkumu, vzdělávání, kultury, mládeže a médií.

Očekávaný vývoj

Dokument připravila Komise zejména jako podklad pro neformální setkání ministrů zahraničí členských států EU se svými protějšky ze zemí západního Balkánu, která se bude konat 28. března 2008. Na tomto setkání lze očekávat substantivní diskuzi k budoucímu směřování EU vůči zemím západního Balkánu. Pozice členských států byla naznačena již na zasedání Coreperu II dne 19. března 2008, na kterém většina členských států sdělení přivítala minimálně jako základ pro další diskuzi. Přesto již zaznělo upozornění na dodržování kondicionality, například ze strany Francie. Výsledky debaty ukáží, které z iniciativ Komise získají politickou podporu a budou tak realizovány v následujícím období. Ve slovinském Brdu tak již budou naznačeny i úkoly pro české předsednictví v oblasti prioritní pro českou zahraniční politiku.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, e-mail: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

BARCELONSKÝ PROCES: UNIE PRO STŘEDOMOŘÍ

Popis problematiky

Projekt Unie pro Středomoří³ (původně Středomořské unie) je francouzskou iniciativou, jež si klade za cíl zintenzivnění spolupráce s jižními sousedy EU na základě rovných vztahů.⁴ Unie má podle francouzského prezidenta Sarkozyho sloužit jako most mezi EU, Severní Afrikou a Středním východem a má oživit Barcelonský proces, který podle něho „prostě nefungoval“.

Jednání v institucích EU

Jednání o podobě Unie pro středomoří se aktuálně posunulo zejména v souvislosti s Hannoverským setkáním německé kancléřky Merkelové a francouzského prezidenta Sarkozyho ze 3. března 2008 a summitem EU ze 13. a 14. března 2008.⁵

Projekt dlouho blokovala neshoda Francie s některými státy, zejména Německem. V Hannoveru však Merkelová a Sarkozy prohlásili svůj spor ohledně této záležitosti za uzavřený. Tak se otevřela cesta pro odsouhlasení Unie na Evropské radě.

Podstata projektu

Unie pro Středomoří tak bude zahrnovat všechny státy EU a ne jen země EU se Středomořím sousedící, jak původně plánovala Francie. Projekt bude existovat pod střechou Barcelonského procesu. Podle Merkelové se bude jednat o „kvalitativní posun Barcelonského procesu na vyšší úroveň“. Byla dohodnuta rovněž změna názvu ze Středomořské Unie na Unii pro středomoří (Union for the Mediterranean), neboť původní název vzbuzoval obavy z rivality k EU.

Fungování této nové struktury by podle současných návrhů mělo být založeno na společném předsednictví dvou zemí; jedné z EU a jedné ze Středomoří, společných pravidelných summitech a fungování „Sekretariátu“. Měla by se zaměřovat na realizaci konkrétních projektů (např. udržitelný rozvoj, energetika, doprava, univerzitní spolupráce...). Detaily jejího fungování však teprve budou rozpracovány.

---

³ Další informace viz. také Přehled SZBP leden 2008.

⁴ Tato iniciativa zahrnuje 27 států EU, dále státy, s nimiž EU spolupracuje v rámci Barcelonského procesu a možná zahrne i některé další středomořské státy (Např. Libyi).

⁵ Závěry Evropské rady ke stažení [ZDE](#)

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, e-mail: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Problematické aspekty

Neshody a problémy se mohou týkat např. předsednictví Unie: Německo stále nesouhlasí s francouzským návrhem, jenž postuluje, že jedna z předsednických zemí má být vždy stát nepatřící do EU. Obtížné vyjednávání se očekává u vymezení pravomocí a umístění Sekretariátu. Existují ale i další zásadní rizika: projekt může být zablokován vzájemnými neshodami mezi arabskými zeměmi a Izraelem či růzností aspirací středomořských států vůči EU (např. Alžírsko odmítá i zónu volného obchodu s EU, zatímco Turecko je kandidátskou zemí EU).

I v rámci EU samotné byl projekt odsouhlasen opatrně a s výhradami. Již nyní některé státy vyjádřily svůj skepticismus ohledně projektu. Polsko váže souhlas na své návrhy na bližší spolupráci s Ukrajinou, předseda české vlády Topolánek naznačil, že podpora francouzského návrhu je menší, než deklarují Francouzi, místopředseda české vlády Vondra se obává rozdělení Evropy na Evropu Baltickou, Střední a Středomořskou.⁶

Očekávaný vývoj

Unie pro Středomoří by měla být formálně uvedena v chod na summitu 13. července 2008 (již v rámci francouzského předsednictví), na kterém se setkají hlavy států EU se svými středomořskými partnery. Do té doby by podle výzvy Evropské rady měla Komise vypracovat konkrétní návrhy na podobu Unie.

KLIMATICKÁ ZMĚNA A MEZINÁRODNÍ BEZPEČNOST

Popis problematiky

V červnu 2007 pověřila Evropská rada Komisi a Vysokého představitele pro SZBP Javieru Solanu vypracováním společné zprávy o vlivu klimatické změny na mezinárodní bezpečnost. Tato zpráva byla vydána a prezentována 14. března 2008 na summitu Evropské rady.⁷

Obsah dokumentu

Komise a Vysoký představitel v dokumentu identifikují hrozby, již klimatické změny pro bezpečnost představují a navrhují možná opatření k minimalizaci zjištěných rizik.

Mezi nejdůležitější hrozby podle autorů zprávy patří zejména možné konflikty o zdroje, ekonomické škody a riziko pro pobřežní populaci, spory o hranice, environmentálně způsobenou migraci, destabilizaci a radikalizaci, tlak v oblasti dodávek energie a tlak na mezinárodní společenství. Tyto hrozby je již možno v různých částech světa pozorovat.

⁶ Další informace např. na adrese http://www.agenceeurope.com/Daily/ADI_EN.html.

⁷ Zpráva ke stažení [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, e-mail: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Zpráva proto na mezinárodní rovině navrhuje navázat na dosavadní evropské vůdcovství v těchto otázkách a pokusit se do vzájemné kooperace v této otázce zahrnout především USA, Čínu, Indii a Rusko. Konkrétněji to znamená zahrnout tento problém do jednání RB OSN či G8. Dále je třeba zlepšit informační a monitorovací spolupráci s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi.

Ve vnitřních opatřeních by se měl projevit Problém klimatické změny ve vztahu k bezpečnosti v Evropské bezpečnostní strategii a revizích její implementace. EU by měla zlepšit své kapacity v oblasti monitoringu a včasného varování, civilní ochrany, krizového managementu a nástrojů reakce na přírodní katastrofy. Dokument dále doporučuje integrovat problematiku do SZBP, vyvinout evropskou arktickou politiku či zahrnout do své migrační politiky dodatečná migrační rizika.

Jednání v Evropské radě a další vývoj

Na prezentaci dokumentu zareagovala ve svých závěrech ze 14. března 2008⁸ Evropská rada. Vyzývá v nich Radu EU k prozkoumání zprávy a předložení návrhů na intenzifikaci spolupráce s třetími zeměmi v oblasti klimatické bezpečnosti nejpozději do prosince roku 2008. Dopady zprávy je možné očekávat také při plánované revizi Evropské bezpečnostní strategie, jejíž případná nová podoba by měla být přijata prosincovou Evropskou radou.

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU K IRÁKU

Popis problematiky

Irák je jednou ze zemí, v nichž se EU silně angažuje. Komise poskytla Iráku od roku 2003 přes 800 milionů Eur, zejména prostřednictvím Mezinárodního fondu pro obnovu Iráku (IRFFI). Od roku 2005 je zde přítomna civilní mise ESDP Eujust Lex pro posílení vlády zákona. Současné vztahy EU k Iráku jsou založeny na implementaci střednědobé strategie představené v roce 2004,⁹ která je realizována pomocí ročních Asistenčních programů.

Situace v Iráku je však přes zlepšení bezpečnostní situace nestabilní, stále vážnější se stává např. problém iráckých uprchlíků (jejich počet se odhaduje na 2,28 milionu). Existuje značný tlak mezinárodních organizací v čele s Amnesty International, které EU vzkázaly, že „nemůže pokračovat v ignorování jedné z hlavních světových uprchlických krizí“. Evropský parlament (EP) vyvozuje z těchto faktů a událostí

⁸ Závěry Evropské rady ke stažení [ZDE](#).

⁹ The European Union and Iraq: A framework for Engagement. K dispozici [ZDE](#).

nutnost strategičtější snahy o podporu Iráku, kterou formuloval ve svém usnesení z 13. března 2008.¹⁰

Obsah dokumentu

EP vyzývá zejména k přijetí nové zodpovědné strategie k podpoře bezpečného a demokratického Iráku a zdokonalení současných aktivit, ať již zlepšením kooperace s dalšími poskytovateli pomoci či zvýšením její transparentnosti. Rovněž současné jednorozhodčí plánování je podle EP nutno nahradit programy tento horizont přesahujícími. Nová strategie vůči Iráku by měla zahrnout např. následující konkrétní prvky:

- Zvětšení pravomocí a zastoupení delegace Komise v Iráku
- Zvýšení finančního pokrytí programu Erasmus Mundus pro Irák
- Zvýšení pomoci EU prostřednictvím generálního ředitelství Evropské komise pro humanitární pomoc (ECHO)
- Zvýšení kapacit pro kontrolu na hranicích (a zabránit tak přílivu zbraní)
- Zlepšení možnosti iráckých uprchlíků nalézt útočiště v EU.

Očekávaný vývoj

Problematika Iráku bude opět projednávána na zasedání Rady 28. a 29. dubna 2008. V reakci na tlak mezinárodního společenství, rapidně stoupající počet žádostí o azyl ze strany iráckých občanů a usnesení EP je možné očekávat jednání o přizpůsobení politiky EU.

KODEX CHOVÁNÍ EU PRO VÝVOZ ZBRANÍ

Popis problematiky

Dne 8. června 1998 Rada přijala Kodex chování Evropské unie pro vývoz zbraní¹¹ (Code of Conduct on Arms Exports, dále jen Kodex), který stanoví osm kritérií pro vývoz konvenčních zbraní, pro případy zamítnutí zavádí mechanismus oznamování a konzultační mechanismus a zahrnuje postup týkající se transparentnosti, ukládající zveřejňování výročních zpráv EU o vývozu zbraní.

Problematikou nadále zůstává právní závaznost tohoto dokumentu. V červnu 2005 byl na pracovní úrovni Rady dokončen text společného postoje, kterým by se pravidla pro vývoz zbraní stala pro členské státy EU právně závazná. Přijetí společného postoje v Radě je však od té doby blokováno (především Francií, která přijetí společného postoje spojuje se zrušením zbrojního embarga EU vůči Číně).

---

¹⁰ Usnesení EP k dispozici [ZDE](#).

¹¹ Kodex ke stažení [ZDE](#).

Jednání v institucích EU

11. března 2008 byla Radou přijata společná akce směřující k prosazování kontroly vývozu zbraní podle Kodexu.¹² Dokument vymezuje konkrétní projekty, aktéry, kteří je budou provádět, zodpovědnost za jejich provádění a mechanismus jejich financování. Technickým provedením projektů jsou pověřeny současné a tři nastávající předsednictví (Slovinsko, Francie, ČR a Švédsko). Ministerstvo zahraničí ČR je pověřeno provedením záměrů vztahujících se k západnímu Balkánu a Ukrajině.

Cílem projektů je poskytnout technickou pomoc třetím zemím, jež projevily zájem a prokázaly ochotu zlepšit své normy a postupy v oblasti kontroly vývozu vojenského vybavení, a uvést v soulad jejich normy a postupy s normami a postupy dohodnutými a používanými členskými státy Evropské unie a stanovenými v Kodexu chování EU pro vývoz zbraní. Při realizaci Kodexu má členskými státy pomoci Uživatelská příručka ke Kodexu chování Evropské unie pro vývoz zbraní.¹³ Tato společná akce však stále neznamena právní závaznost Kodexu.

Na tuto skutečnost zareagoval ve svém usnesení Evropský parlament (EP) dne 13. března 2008.¹⁴ Neochota ke shodě v této věci je podle EP způsobena především snahami některých členských států o zrušení embarga na vývoz zbraní do Čínské lidové republiky. EP zdůraznil, že EU jako celosvětově zodpovědný činitel, který se zasazuje o mír ve světě, by působila důvěryhodněji s vlastním režimem kontroly vývozu zbraní. Vyjádřil politování nad skutečností, že účastníci misí EU v rámci EBOP mohou být ohrožováni zbraněmi, které předtím samy země EU do dané oblasti vyvezly. Rovněž se pozastavil nad tím, že některé země EU vyvážejí zbraně do oblastí, které jsou podle COARM „nespolehlivými“ místy určení. Podle EP získává tato otázka na naléhavosti také kvůli tomu, že některé členské státy oznámily své odhodlání zvýšit vývoz zbraní na podporu svých hospodářských zájmů.

EP proto doporučuje předsednictví, aby zařazovalo toto téma na pořad jednání, dokud nebude přijat společný postoj, jenž by Kodex učinil právně závazným, a vyzývá relevantní členské státy, aby změnilý svůj odmítavý postoj.

Další předpokládaný vývoj

Debata na toto téma není zařazena v prozatímní agendě Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy pro příští měsíce slovinského předsednictví. Jako usnesení EP však bude součástí agendy příštího zasedání Rady (28. a 29. dubna).

---

¹² Dokument k dispozici [ZDE](#).

¹³ Uživatelská příručka ke stažení [ZDE](#).

¹⁴ Usnesení je možno stáhnout [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, e-mail: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ POLITIKA SOUSEDSTVÍ: UKRAJINA

Pozadí

Vztahy EU a Ukrajiny jsou založeny na Smlouvě o partnerství a spolupráci (Partnership and Cooperation Agreement, PCA) a v jejím rámci na realizaci akčního plánu^{15 16}, který byl přijat v únoru 2005. V březnu 2007 začala EU s Ukrajinou vyjednávat o Nové posílené dohodě (New Enhanced Agreement, NEA), která by měla překročit stávající rámec spolupráce a která je i nadále projednávána. Současný akční plán by měl být nahrazen novým instrumentem, který připraví pro NEA půdu.

Aktuálně

Sporným bodem ve vyjednávání NEA zůstává evropská aspirace Ukrajiny. Jasně proto nejsou zatím ani názvy sjednávaných dokumentů. Dokument NEA by mohl nést název „Asociační dohoda“, což by ovšem implikovalo evropskou budoucnost Ukrajiny. Boris Tarasjuk, ukrajinský ministr zahraničí, tlačí na EU, aby v této dohodě byl zřetelně vysloven cílový status Ukrajiny vůči EU. EU sama však zůstává rozdělena a většina členských států bude zřejmě ohledně této možnosti skeptická. V EU ale existují i vstřícná stanoviska. Např. švédský ministr zahraničí a kandidát na možného „ministra zahraničí EU“ Carl Bildt se nechal slyšet, že „Ukrajina má zřejmou evropskou budoucnost“. Olli Rehn 26. února 2008 prohlásil, že Ukrajina musí urychlit reformy, aby se mohla stát kandidátskou zemí.

Dne 25. března 2008 uveřejnila Komise Společnou hodnotící zprávu¹⁷ (Joint Evaluation Report). Zpráva reviduje úspěšnost implementace dosavadního akčního plánu. Oceňuje „dobrý pokrok“ Kyjeva v některých oblastech, jako například demokracie a právní stát, lidská práva, spolupráce v SZBP či soudní spolupráce. Současně ale zůstává kritickou při stanovování „priorit“ pro Ukrajinu. Klíčovým problémem zůstává ústavní a soudní reforma, dalšími „prioritami“ jsou např. vytvoření transparentní privatizační strategie, daňová reforma či snížení státních zásahů do ekonomiky. V závěru zprávy jsou pak uvedeny nově sjednané aktivity, které budou probíhat v roce 2008. Mezi ně patří například jednání o bezvízovém režimu.

Očekávaný vývoj

Do konce roku 2008 by měl být připraven nový instrument nahrazující současný akční plán, který připraví půdu pro přijetí NEA. NEA by potom měla být dojednána během roku 2009. O dojednání nového „akčního plánu“ se bude snažit Francie v rámci svého předsednictví v druhé půli roku 2008. Z tohoto hlediska bude zajímavý summit EU-Ukrajina, plánovaný na září 2008.

¹⁵ Akční plán je k dispozici [ZDE](#).

¹⁶ Akční plán byl přijat v únoru 2005 s tříletou platností. Na posledním setkání Rady pro spolupráci EU-Ukrajina (EU-Ukraine Cooperation Council) 11. března 2008 byla jeho platnost o rok prodloužena. Toto prodloužení platnosti by mělo být posledním před nahrazením akčního plánu novým instrumentem.

¹⁷ Zprávu je možno stáhnout [ZDE](#).

Nepředpokládá se, že by se EU jasně vyjádřila k evropské budoucnosti Ukrajiny. Vyloučit to však nelze. Dynamický vývoj ohledně Ukrajiny může přinést vyjednávání o francouzské iniciativě Unie pro Středomoří, neboť např. Polsko podmiňuje svůj souhlas tomuto projektu obdobnou vstřícností vůči Ukrajině.

EU A RUSKO

Pozadí

Dne 1. prosince 1997 vstoupila v platnost Dohoda o partnerství a spolupráci¹⁸ mezi Ruskem a EU, která je základním kamenem vztahů EU-Rusko. Její platnost byla stanovena na 10 let s tím, že následně bude automaticky prodloužena vždy o rok, pokud jedna ze stran od dohody neodstoupí. Předpokládalo se ale, že bude vypracována dohoda nová. Oba dva loňské summity EU-Rusko¹⁹ se však nesly v duchu vyhrocených vztahů, což vedlo k tomu, že ani nezačalo vyjednávání. Spornými body byly zejména demokracie a lidská práva v Rusku, napjaté vztahy s pobaltskými zeměmi a především ruský zákaz dovozu polského masa a s tím související polské veto zahájení jednání o nové posílené dohodě. Toto veto již trvá od října 2006.

Aktuálně

19. prosince 2007 se Polsko s Ruskem dohodly na zrušení zákazu vývozu polského masa do Ruska²⁰, což vedlo k postupnému uvolnění nejdůležitější překážky k zahájení vyjednávání o nové dohodě. Polský premiér Donald Tusk 20. března 2008 oznámil, že Polsko zruší své veto a nebude si klást další podmínky.²¹ Posledním státem, který má výhrady vůči startu vyjednávání tak zůstává Litva, která má dlouhodobé problémy s dodávkami ruské ropy pro svoji rafinérii Mazeikiu. Vilnius požaduje znovuotevření ropovodu Družba 1, který do rafinérie přivádí ropu.

Kontroverzním bodem i nadále zůstává stav demokracie a lidských práv v Rusku. Tato problematika je v souvislosti s prezidentskými volbami v Rusku (2. března 2008) opět v centru pozornosti. Jediným evropským pozorovatelem těchto voleb byla Rada Evropy (OBSE ani Evropský parlament pozorovatele nevyslaly), která kritizovala zejména nerovnoprávný přístup kandidátů k médiím²². Předsednictví ve své reakci na

¹⁸ Dohoda o partnerství a spolupráci ke stažení [ZDE](#).

¹⁹ Bližší informace o těchto summitech viz. Přehled SZBP říjen 2007.

²⁰ Více k této dohodě viz. Moscow lifts ban on Polish meat, upholds embargo on plants. Europolitics, 20. 12. 2007 <http://www.europolitics.info/xg/europolitique/politiquesexternes/commerciale/216001?highlight=true&searchlink=true>

²¹ Viz. *Talks on partnership agreement to resume*. Europolitics č. 3496, 26. 3. 2008

²² Stanovisko Rady Evropy k dispozici [ZDE](#).

výsledky voleb vyjádřilo politování nad nedostatečnou svobodou voleb²³. Evropský parlament v souvislosti s ruskými volbami vydal 13. března 2008 usnesení²⁴, ve kterém odsuzuje nezákonné zacházení s opozičními kandidáty, použití síly proti demonstrantům protestujícím proti výsledkům voleb a vyzývá Rusko k propuštění vězněných demonstrantů. Radu a členské státy pak „naléhavě žádá“, aby učinily svou prioritou při jednání s Ruskem dodržování rozsudků Evropského soudu pro lidská práva ze strany Ruska.

Rusko je státem, proti kterému je u tohoto soudu podáváno nejvíce žalob, za období do roku 2007 je to 26 % všech případů. Dlouhodobě má problémy především s dodržováním lidských práv v Čečensku. Rusko soud považuje za politicky motivovaný a svoji opozici dalo v roce 2007 najevo odmítnutím ratifikace protokolu č. 14 k Evropské úmluvě o lidských právech²⁵, který směřuje k urychlení vyřizování stížností. Časté je také nedodržování rozsudků tohoto soudu ze strany Ruska.²⁶

Očekávaný vývoj

Vztahy s Ruskem budou projednávány na neformálním setkání ministrů zahraničí ve slovinském Brdu 28. a 29. března 2008. Ve dnech 24. a 25. dubna pak dojde k setkání s Ruskem na úrovni ministrů. V červnu 2008 by pak měl proběhnout pravidelný pololetní summit E-Rusko. Slovinské předsednictví doufá, že problém s ropovodem Družba 1 bude do té doby vyřešen.

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Návrh závěrů Rady ohledně možného kooperačního mechanismu pro výměnu informací mezi misemi ESDP a Europol - [7821/08](#)

Datum: 26. 3. 2008

Typ dokumentu: Návrh závěrů Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Návrh na možnou spolupráci mezi aktéry II. a III. pilíře.

Pomocná hraniční mise EU pro Moldavsko a Ukrajinu. Měsíční zpráva – únor 2008 – [7793/08](#)

Datum: 19. 3. 2008

Typ dokumentu: Zpráva Sekretariátu Delegacím LIMITE

²³ Reakce předsednictví EU k nahlédnutí [ZDE](#).

²⁴ Usnesení je k dispozici [ZDE](#).

²⁵ Informace o Protokolu č. 14 jsou k dispozici [ZDE](#).

²⁶ Více informací [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, e-mail: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: stervav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Obsah dokumentu: Dokument hodnotí aktuální stav kontroly hranic mezi Moldavskem a Ukrajinou.

Návrh rozhodnutí Rady o podpisu a prozatímním provádění dohody o hospodářském partnerství mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a státy CARIFORUM na straně druhé - [7505/08](#)

Datum: 19. 3. 2008

Typ dokumentu: Návrh rozhodnutí Rady předložený Komisí

Obsah dokumentu: Návrh obsahuje důvodovou zprávu, návrh rozhodnutí Rady o provádění dohody do data její platnosti a legislativní finanční výkaz, zabývající se finančními dopady návrhu.

Návrh společného postoje Rady, kterým se obnovují omezující opatření vůči některým představitelům Běloruska - [7467/08](#)

Datum: 19. 3. 2008

Typ dokumentu: Návrh společného postoje Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Generální sekretariát Rady navrhuje obnovit sankce vůči Bělorusku podle dokumentu 7466/08. Dokument rovněž obsahuje prohlášení Rady a Komise, ve kterém stanovují podmínky pro změnu svého postoje.

Uživatelská příručka ke Kodexu chování Evropské unie pro vývoz zbraní - [7486/08](#)

Datum: 18. 3. 2008

Typ dokumentu: Uživatelská příručka

Obsah dokumentu: Uživatelskou příručku ke Kodexu chování Evropské unie pro vývoz zbraní schválila Pracovní skupina pro vývoz konvenčních zbraní na zasedání konaném dne 22. února 2008. Jejím cílem je pomoci členským státům při uplatňování tohoto kodexu chování. Příručka shrnuje přijaté pokyny pro výklad jeho kritérií.

ROZHODNUTÍ RADY, kterým se mění rozhodnutí 2001/80/SZBP o zřízení Vojenského štábu Evropské unie - [7235/08](#)

Datum: 18. 3. 2008

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Dne 19. listopadu 2007 schválila Rada čtyři opatření pro zlepšení schopnosti Vojenského štábu EU provádět předběžné vojenské plánování na strategické úrovni pro konkrétní operace vedené EU. Dokument upravuje mandát Štábu tak, aby odpovídal těmto novým úlohám.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě - Západní Balkán: posilování evropské perspektivy - [7702/08](#)

Datum: 17. 3. 2008

Typ dokumentu: Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě

Obsah dokumentu: Hodnocení kandidátských a potenciálních kandidátských zemí EU ze západního Balkánu, nové iniciativy Komise na západním Balkánu, v českém znění.

ROZHODNUTÍ RADY o uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Středoafričskou republikou o postavení sil pod vedením Evropské unie ve Středoafričské republice - [5472/08](#)

Datum: 14. 3. 2008

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, e-mail: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Obsah dokumentu: Dokument vymezuje postavení sil EUFOR ve Středoafričské republice, konkrétně jejich identifikaci, překračování hranic a pohyb na území hostitelského státu, výsady a imunity a další.

SPOLEČNÁ AKCE RADY na podporu činností EU za účelem prosazování kontroly vývozu zbraní a zásad a kritérií Kodexu chování EU pro vývoz zbraní ve třetích zemích - [7270/08](#)

Datum: 14. 3. 2008

Typ dokumentu: Společná akce Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument vymezuje cíle, projekty, dobu trvání, přijímající země a finanční ujednání vztahující se k podpoře prosazování kontroly vývozu zbraní.

SPOLEČNÁ AKCE RADY, kterou se mění a prodlužuje společná akce 2006/304/SZBP o zřízení plánovacího týmu EU (EUPT Kosovo) v souvislosti s možnou operací EU pro řešení krize v oblasti právního státu a v dalších možných oblastech v Kosovu - [6819/08](#)

Datum: 11. 3. 2008

Typ dokumentu: Společná akce Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument prodlužuje a upravuje pokrytí výdajů na plánovací tým EUPT Kosovo v souvislosti s plánovanou misí EULEX Kosovo.

SPOLEČNÝ POSTOJ RADY, kterým se obnovují opatření na podporu účinného provádění mandátu Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY) - [6927/08](#)

Datum: 10. 3. 2008

Typ dokumentu: Společný postoj Rady

Obsah dokumentu: Dokument prodlužuje společný postoj 2004/293/SZBP o dalších 12 měsících.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, e-mail: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz